

Alsisk Voksæble.

Hjem: Sorten hører hjemme i Gård ej er Christen Clausens Have i Kær Hestehave på Als. Her ligger det gamle Træ hen ad Jorden, og således har det ligget i mange År, det lå der allerede, da jeg var en Dreng. Det vil snart være hjemfalden til Undergang, da dét må være langt over 100 år gammelt. Et yngre Træ, podet fra Moderfræet, findes nu i Gården Stødagers Have ved Sønderborg. Det gamle Træ er rimeligvis kommen frem på Stedet, da Sorten ellers er ukendt.

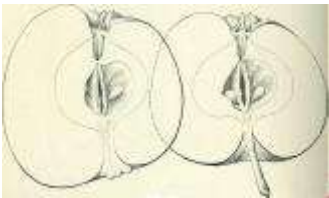

Fig. 280. Alsisk Voksæble.

Beskrivelse af Frugten: — Størrelse: middelstor, i god Udvikling fra det unge Træ 60—62 mm bred, 50—60 mm høj. — Form: rundt afstumpet kegleformet, snart højere, snart lavere, Bugen lidt under Midten, den ene Halvdel altid stærkere udviklet— Bæger: lukket, Blade grønne, butte, dunede tilligemed det nærmeste af Bægerhulen, indadbøjede med udadbøjede Spidser, adskilte ved Grunden; Hulen godt middeldyb, middelvid. Ribber fine, ret markerede, brede og mere fremtrædende ned over Frugten, Tværsnit kantet. — Stilk: varierer stærkt i Længden, snart en kort, tyk Knort og da med udfyldt Hule, snart middellang eller lang, og da ret kraftig, altid dunet; Hulen middelvid, dyb med fin gråbrun Strålerust. — Hud: tynd, smuk hvidlig gul — voksgul — uden rødt; Punkter talrige, fine med bred Hov, som på Stilkhalvdelen er langagtig; hvid Dug på Træet. Svag Lugt. Fedtet. — Kærnehus: stort i Omkreds ellers lille, Aksen middelvid, når lige til Røret, Rum udrandet rundt tilspidsede opad, but tilspidsede nedad, Vægge sprængte, åbner sig spatelformigt, én stor, rundt ægformet, kaffebrun Kærne i hvert. — Bægerrør: en stor Tragte med vid Kanal, Tråde højtstillede. Griffel kløvet næsten til Grunden, tæt hvidfiltet på nederste Trediedel. — Kød: hvidt med gul Tone, marvet, meget saftfuldt, af godt krydret sød, kraftig Vinsmag. — Modningstid: sidste Halvdel af September, et Stykke hen i Oktober. — Værd: meget fin og smuk Bordfrugt.

Herfølge Voksæble.

Littr. o. Syn.: Gartner-Tidende 1906, S. 43.

Hjem: Sorten har jeg fundet i Gårdmand Hans Christensens Enkes Have i Herfølge syd for Køge. Da var Træet gammelt — det var 1887, hvorvidt det findes endnu, vides ikke. Jeg fik den Gang Frugter af Modertræet, senere Podes kviste, og Sorten har jeg endnu. Sorten er senere bragt i Handelen fra Mathiesens Planteskole i Korsør. På Stedet hed det sig, at Træet var kommen frem af Kærne for mange år siden, og denne Antagelse er sikkert rigtig, thi der var ikke ringeste Spor af Forædlingssted at finde. Navnet Voksæble havde Frugten på Stedet.

Beskrivelse af Frugten: — Størrelse: i almindelig god Udvikling fra Modertræet 70 mm bred, 69 mm høj, fra yngre Træer kan Frugten dog blive noget større. — Form: omtrent rund, Bug på eller lidt under Midten med næsten éns Runding mod begge Ender, den ene Side lidt stærkere udviklet. — Bæger: lukket eller halvåbent. Bladene lange, smalle, uldede, holder sig længe grønne, bøjer indad, slår Spidserne lidt udad; Hulen middeldyb,

undertiden dyb, snæver eller middelveid, Ribber små, dog ofte ret markerede, som Regel flade, Tværsnit rundt eller svagt kantet. — Stilk: kort eller middellang, kraftig, grøn med gråbrunt, fint dunet; Hulen dyb, snæver, omtrent rustfri, ofte vinrød på Rustens Plads, altid med en lille Svulst, dog ikke stor nok til at trykke Stilken. — Hud; voksgul, lidt varmere på Solsiden, hvor Spor af røde Striber også kan forekomme; Punkter talrige, store, lysebrune med smal klar Hov; en enkelt Rustfigur kan træffes. Svag Lugt. Stærk fedtet. — Kærnehus: rundt løgformet, selve Kærnehuset meget lille, Aksen kort, middelveid, Rum små, lukkede, but tilspidsede mod begge Ender, Vægge sprængte, Kærner store, rundt ægformede, lysebrune. — Bæger" rør: en lang, smal Tragt, Tråde højtstillede, Griffel *dyb*kløvet, glat. — Kød: hvidt med grønne Årer, meget saftigt, meget fint, af sød Vinsmag med kraftig Aroma. — Modningstids Oktober—November. — Værd: meget fin Bord-frugt, noget af det bedste for Årstiden.

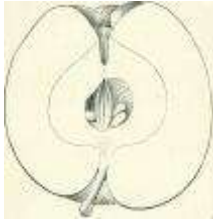

Fig. 281. Herfølge Voksæble.

Unge *Træer* viser en kraftig Vækst med Tilbøjelighed til at danne en bred Krone. Et 10årigt Dværgtræ her i Haven har næsten uden Hjælp dannet en smuk Pyramide. — Årsskud: meget kraftige, knæede, kortleddede, mørk violetbrune med talrige store Barkporer. — Bladknopper: store, afrundede, tilliggende, tæt dunede. — Blade: store, æg" formede med langt udløbende Spids, groft rundt savtakkede, mørkegrønne, glatte på Undersiden, Stilk middellang, meget kraftig, rødlig, fint dunet. — Frugtknopper: ægformede, mørkebrune, fint men ikke tæt dunede; Bladene omkring disse langeliptiske, rundtakkede, Stilke lange, tynde, rød" violette.

Matthiesen 1913. II: 207

Hvidkilde Voksæble.

Hjem: Et gammelt Træ af Sorten står i Frederik Juuls Skoles Have på Tåsinge og er ca. 70—80 År gammelt. Den daværende Lærer på Stedet, hvis Broder var Gartner på Hvidkilde ved Svendborg, havde fået Træet derfra. Hvorvidt det er et uforædlet Træ eller ikke, kan ikke afgøres, med nogen fremmed Sort har jeg ikke, end ikke blot tilnærmelsesvis, kunnet få den til at passe.

Beskrivelse af Frugten — Størrelse og Form: middelstor, 65 mm bred, 63 mm høj, ægformet, Bug under Midten, den ene Side en Kende stærkere udviklet. — Bæger: lille, halvåbent, Bladene lange, uldede, står lige op, slår Spidserne udad; Hulen flad eller middeldyb, snæver, Ribberne indenfor ubetydelige, større ned over Frugten, løber helt ind i Stilkhulen; Tværsnit kantet. — Stilk: snart kort og tyk, snart lang og tynd, brun, dunet; Hulen middeldyb til dyb, middelveid med lidt grå Strålerust på grøn Bund.— Hud: lys voksgul, lidt varmere på Solsiden, uden rødt; Punkter store, rødbrune med bred, mat Hov. Kraftig Lugt. Fedtet. — Kærnehus: ovalt, Aksen lang, middelveid, Rum stærkt afrundede opad og der brede, stærkt tilspidsede nedad, Vægge årede, Kærner lange, smalle, trinde, kastaniebrune, indtil 4 i hvert Rum. — Bægerrør: en Tragt, Tråde højtstillede, Griffel meget dybt kløvet, stærkt håret. — Kød: hvidt, tæt, meget saftigt, sødt vinagtigt med pigeonagtig Aroma. — Modningstid: November—Februar. — Værd: god og smuk Bordfrugt. Er nærmest en Pigeon.

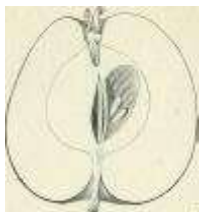

Fig. 282. Hvidkilde Voksæble.